

Simpozij so spremljale tudi kulturne prireditve in družabna srečanja ter krajša ekskurzija. Že prvi dan zvečer je bil slovesen sprejem pri deželnem glavarju Gradiščanske, naslednji večer je bilo družabno srečanje (oboje na Schlößlbergu). Zvečer tretjega dne smo poslušali koncert klasične glasbe v župni cerkvi v Modincih. Drugi dan simpozija je bila poldnevna ekskurzija, ki nas je popeljala na deželno razstavo z naslovom *Vojna ali mir*, ki je bila na gradu v kraju Stadtschlaining, nato pa še na ogled romarske cerkve Maria Weinberg, za zaključek smo si ogledali tudi vinski muzej v kraju Moschendorf.

Vsekakor je mogoče reči, da se je tudi letošnji simpozij uspešno odvijal in prinesel mnogo novih spoznanj. Naslednje leto bo simpozij v Köszegu na Madžarskem in bo nadaljeval s podobno tematiko kot letos, ki pa bo časovno segla v novejšo obdobje.

Olga Janša-Zorn

Ob prvi obletnici Društva učiteljev zgodovine Slovenije

“Dejstvo je, da se je vse do zadnjih časov širša javnost pri nas le malo brigala za svoje učiteljstvo. Prepuščala je skrb in zanimanje zanje državi in šolskim oblastem, kakor da ni sama neposredno prizadeta pri vprašanju šole in z njo nerazdružno zvezanega učitelja.”¹

Citat, ki ga uvodoma navajam, je sicer iz časov, ki so bili povsem drugačni kot so današnji, pa vendarle kaže na premajhno upoštevanje položaja in veljave učitelja takrat - in ob tem lahko brez obotavljanja dodamo, da je tako tudi danes.

Združenja učiteljev zgodovine v Evropi

V letu 1994 je v Gradcu potekal seminar Sveta Evrope z naslovom *Reforme poučevanja zgodovine v evropskih tranzicijskih državah*, na katerem so udeleženci, učitelji zgodovine iz vseh evropskih držav, poudarili, da je ustanavljanje združenj učiteljev zgodovine “zelo dragocena pomoč pri podpori učiteljem zgodovine”, saj se z njihovo pomočjo širijo nove ideje, ki spodbujajo in opogumljajo učitelje pri uvajanju novih načinov poučevanja.² Položaj združenj učiteljev zgodovine v Evropi je različen, odvisen predvsem od organiziranosti in dolžine obstoja združenja. Tako so na primer zveze učiteljev zgodovine v Franciji, Veliki Britaniji in Nemčiji, ki imajo že dolgo tradicijo in številčno članstvo, pomembni partnerji v dogovorih z Ministrstvom za šolstvo, medtem ko so tovrstna združenja v srednji in vzhodni Evropi mlada in si šele utirajo svojo pot. Kljub temu na primer na Slovaškem združenje učiteljev zgodovine sodeluje z Ministrstvom za šolstvo in Kurikularno predmetno komisijo pri pripravi osnovnega in spopolnjevalnega izobraževanja učiteljev zgodovine.³ Da je v želji po zvišanju kakovosti izobraževanja učiteljev potrebno več pozornosti nameniti oblikovanju učiteljskega poklica – “tudi z razvijanjem učiteljskih združenj ter oblikovanjem kodeksa profesionalne etike”, so se strinjali tudi udeleženci konference o izobraževanju učiteljev v Evropski uniji in kakovosti vseživljenjskega izobraževanja, ki je potekala maja 2000 v portugalskem mestu Loule.⁴

Združenja učiteljev zgodovine različnih evropskih držav so se povezala v Evropsko zvezo učiteljev zgodovine (*The European Standing Conference of History Teachers' Associations – Euroclio*), ki je bila

¹ Sodobna družba in učitelj, Slovenec, 16. junij 1926, št. 136, str. 3.

² *The Reform of History Teaching in Schools in European Countries in Democratic Transition*, Council of Europe, Strasbourg, 1995, str. 30.

³ Jana Huttova, *Preparing for the 21st century: Slovakia*, Bulletin Nr. 8, Euroclio, Haag, 1997, str. 17.

⁴ Cveta Razdevšek – Pučko, *Razviti profesionalne kompetence*, Šolski razgledi, 30. september 2000, št. 15, str. 4.

⁵ Več o Eurocliu glej Jelka Razpotnik, *Euroclio*, *Zgodovina v šoli*, 1999 (8), št. 2, str. 42–43.

ustanovljena leta 1992 ter danes združuje in v evropskem prostoru predstavlja okoli 65.000 učiteljev zgodovine iz 57 združenj iz 41 držav, med katerimi je tudi Društvo učiteljev zgodovine Slovenije.⁵ Cilji Euroclia, ki ga vodi voljeno sedemčlansko predsedstvo, sestavljeno iz učiteljev zgodovine različnih evropskih držav, so promovirati in okrepiti vlogo zgodovine v evropskih šolskih predmetnikih, podpora "evropski dimenziji" v poučevanju zgodovine v državah, članicah združenja, pri čemer pa ne sme biti zanemarjena svetovna, nacionalna in regionalna zgodovina. Po mnenju združenja lahko zgodovina močno vpliva na oblikovanje "evropske zavesti" med mladimi v Evropi. Poučevanje zgodovine igra zelo pomembno vlogo tudi v razumevanju med ljudmi in različnimi evropskimi narodi. Zato Euroclio razvija diskusijo in sodelovanje med evropskimi učitelji zgodovine o tem, kakšno zgodovino poučevati in s kakšnimi metodami. Učiteljem zgodovine ponuja možnost, da aktivno sodelujejo v mednarodnih projektih, na konferencah in seminarjih za izobraževanje učiteljev. Euroclio tudi razširja informacije o novostih v poučevanju zgodovine v Evropi s pomočjo publikacij in z objavami o seminarjih, konferencah in drugih aktivnostih. Združenje dvakrat letno izdaja revijo Bulletin v angleškem jeziku, ima pa tudi spletno stran na Internetu (www.webeuroclio.com), ki ponuja različne informacije kot npr. novice, diskusije, informacije o Eurocliu in njegovih aktivnostih, elektronsko obliko Bulletin, seznam članic, prav tako pa ta stran služi kot povezava za druge spletne strani, saj se lahko preko nje priključimo na spletne strani mnogih nacionalnih združenj in drugih organizacij.

Društvo učiteljev zgodovine Slovenije (DUZS)

Ob predstavitvi delovanja združenj učiteljev zgodovine v Evropi in Euroclia ne moremo zanikati vpliva, ki so ga le-ti imeli na nastanek Društva učiteljev zgodovine Slovenije. Mnogi učitelji zgodovine so se v 90. letih udeleževali seminarjev za izobraževanje učiteljev, ki sta jih organizirala Svet Evrope in Euroclio ter ob tem spoznali, da moramo tudi slovenski učitelji zgodovine dobiti svoje združenje, ki bo aktivno zastopalo naše interese v šolskem prostoru. Naši napor so v letu 1999 pripeljali do ustanovitve Društva učiteljev zgodovine Slovenija, ki ga ob veliki podpori slovenskih učiteljev zgodovine vodi voljeno sedemčlansko predsedstvo.

Namen društva je združevati – osnovnošolske, srednješolske in univerzitetne - učitelje zgodovine, zastopati njihove interese v šolskem prostoru, kar zlasti pomeni zavzemanje za kakovostno strokovno – osnovno in spopolnjevalno – izobraževanje učiteljev, ter okrepiti vlogo zgodovine v predmetnikih šolskih programov. Društvo zelo dobro sodeluje z Eurocliom ter pospešuje izmenjavo informacij na področju poučevanja zgodovine doma in v svetu.

Izmenjava informacij najbolj ažurno poteka s pomočjo spletne strani društva (www.drustvo-uciteljev-zgodovine.si), na kateri je predstavljeno delovanje in organiziranost društva. Poleg tega so zaradi preglednosti delovanja društva na spletni strani objavljeni zapisniki sej Upravnega odbora in Skupščine, ki se sestaja enkrat letno in na katero so vabljeni vsi člani društva. Dodana so različna obvestila, med njimi tudi ponudba seminarjev za izobraževanje učiteljev doma in v tujini. Kot novost smo v letošnjem letu uvedli rubriko Besedila, v kateri objavljamo prispevke članov društva, trenutno si lahko preberete poročila konferenc Euroclia in prevod članka o pomenu izobraževanja učiteljev. Izjemno bogata je ponudba povezav z drugimi spletnimi stranmi, kjer med drugim lahko učitelji najdemo mnoge informacije, predstavitve in zemljevide, uporabne pri pouku zgodovine.

Na svojem začetku se je društvo želelo najprej seznaniti s problemi slovenskih učiteljev zgodovine, čemur je bilo namenjenih kar nekaj sej Upravnega odbora in konzultacij z učitelji. Ob tem je bil izoblikovan program dela za leto 2000, ki je bil predstavljen in sprejet na prvi skupščini društva marca 2000 (zaključitev postopka registracije, izvedba prve letne skupščine, informiranje članov in drugih učiteljev zgodovine o delovanju društva, sodelovanje pri posameznih projektih za izobraževanje učiteljev ter sodelovanje predstavnika društva na letni konferenci Euroclia v Lizboni).

⁵ O raznovrstnih pritiskih na učitelje zgodovine glej Jelka Razpotnik, Zgodovina v gimnaziji, referat na XXX. zborovanju zgodovinarjev, Rogla, 28.–30. september 2000. O točkovnem sistemu v šolah pa glej pismo društva, Ona, 26. september, 2000.

Tekom prvega leta delovanja društva se je pokazalo, da so bili problemi učiteljev zgodovine v zadnjih letih zanemarjeni in zato lahko zaključimo, da ima društvo pred seboj veliko dela. Učitelji delajo pod velikimi pritiski. Trenutno sta najbolj občutna pritisk zunanjega preverjanja znanja na gimnazijah (matura) in pritisk šolskih oblasti (pravilnik o napredovanju v nazive in plačilne razrede).⁶ Ob prvih analizah kurikularne prenove tudi ugotavljamo, da je bila kurikularna prenova izpeljana slabo in nedosledno, saj učiteljem, razen novih učnih načrtov (s katerimi pa učitelji niso bili dovolj seznanjeni) in povečane obremenjenosti ni prinesla resnih novosti. Učitelji so še vedno preveč prezrti in njihov glas še vedno premalo upoštevan.⁷

Prvi problem, s katerim se bo društvo spopadlo, bo matura, saj bo društvo pripravilo predloge za spremembo mature iz predmeta zgodovina, ki naj bi omilili pritisk mature na učitelje zgodovine. Društvo bo poskušalo tudi izboljšati kvaliteto ponudbe za strokovno spopolnjevanje učiteljev zgodovine. Med najpomembnejše naloge v prihodnosti vsekakor štejemo prizadevanje proti krčenju ur zgodovine v predmetnikih tehniških in poklicnih šol na eni strani - tudi povečanje ugleda predmeta zgodovina v šolah nasploh - in prizadevanje za omilitev pritiska eksternega preverjanja znanja iz zgodovine na osnovnih šolah (ko bo prišlo do uvedbe tega) na drugi strani.

Naslov:
Društvo učiteljev zgodovine Slovenije
Aškerčeva 2
1000 Ljubljana
e-mail: duzs@drustvo-ucit-zgodovine.si
spletna stran: www.drustvo-ucit-zgodovine.si

Jelka Razpotnik

⁷ Glej Jelka Razpotnik, pripombe na članek Stiske slovenske šole, Sobotna priloga, Delo, 15. julija 2000.